

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مفاهیم و پدیده‌های نوین، جراحی‌ها و فوریتها در مامائی (۲)

شماره درس: ۵۱۸۵۴۲

نوع درس: نظری و کارورزی تعداد واحد: ۳ واحد نظری (۵۱ ساعت)، ۱ واحد عملی (۵۱ ساعت)

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): مامایی کارشناسی ارشد ترم ۳ تعداد دانشجویان: ۴

نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱ دروس پیش نیاز یا همزمان: مفاهیم نوین ۱

زمان: سه شنبه ها ۱۰-۸ و چهارشنبه ها ۱۲-۱۰ مسئول درس: دکتر محبوبه والیانی

مدرسین: خانمها پیرهادی، دکتر نکویی، دکتر بیگی، دکتر صوابی و دکتر والیانی

تلفن تماس و ایمیل مسئول درس: valiani@nm.mui.ac.ir 03137927535

مقدمه:

مفاهیم نوین در مامایی که پیرو تحقیقات و پژوهش های متعدد بدست می آید، باید راستای مطالعات دانشجویان را تشکیل دهد. همچنین برای ارتقاء سطح علمی و افزایش این مهارتها که به سلامت مادران و کودکان منجر می شود باید تلاش های ویژه ای در زمینه آموزش و پژوهش صورت پذیرد.

هدف کلی:

۱- ارتقاء سطح دانش فراگیران پیرامون تکنیک های نوین انجام زایمانهای طبیعی و غیر طبیعی با هدف تامین سلامت مادران و کاهش مورتالیتی و موربیدیتی.

۲- کسب مهارت‌های عملی لازم برای معاینات تشخیصی و درمانی مادر و نوزاد در این دوران.

اهداف جزئی:

- ۱- بالا بردن سطح دانش فراگیر در مورد روش‌های جدید در زمینه انجام انواع زایمان‌های عادی و غیرعادی از جهت کمک به تأمین سلامت، انجام مراقبت‌های ویژه و کم کردن میزان مرگ و میر مادر و نوزاد
- ۲- کسب اطلاعات کامل در زمینه حالات روحی مادر و عوارض موثر بر کم کردن و یا تشدید درد زایمان - عوامل موثر بر مادر و جنین - انجام زایمان مادر نیازمند به خدمات و مراقبت‌های ویژه و انجام زایمان همراه با جراحی‌های کوچک - عوارض و اختلالات دوران زایمان، فوریت‌های مامائی - طرق پیشگیری و فوریت‌های پزشکی آن.
- ۳- فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری جهت گسترش معلومات دانشجویان در مورد بهداشت و اصول مراقبت‌های دوران بعد از زایمان، شیردهی، ناراحتی‌های و عوارض ناشی از این دوران - عوامل موثر در سلامت جسمی روانی و اجتماعی مادر و نوزاد و خانواده در این دوران.
- ۴- بالا بردن سطح دانش فراگیر و کاربرد دستورات اسلام در مورد روش‌های نوین بهداشت و تنظیم خانواده و کسب تجارب عملی در برنامه ریزی و اجرای روش‌های مختلف پیشگیری از حاملگی ناخواسته.
- ۵- آگاهی و مهارت لازم برای معاینه مادران و نوزادان در این دوران و توان توجیه فلسفه و نقش این معاینات در تشخیص و تفهیم اهمیت این معاینات به روده‌های پائین تر و شناخت مادران و نوزادان نیازمند به مراقبت‌های ویژه.

اهداف رفتاری:

الف: در بعد مراحل زایمان در شرایط مختلف

دانشجو در پایان دوره آموزش این درس قادر خواهد بود:

۱. فیزیولوژی انقباضات رحم - تئوریا و مکانیسم شروع انقباضات، انقباضات غیرطبیعی زهدان را بیان نماید.
۲. ناهنجاری‌های دستگاه تناسلی را توضیح دهد.

۳. عوامل بوجود آورنده زجر جنین در مراحل مختلف زایمان با ذکر علل، علائم، روشهای نوین تشخیص زجر جنینی، پیشگیری و فوریتهای پزشکی (عوامل مربوط به مادر، جنین و جفت) را بیان نماید.
۴. روش استفاده از دستگاهها (Fetal Heart Monitoring) و تکنولوژی جدید در تشخیص و خواندن نوار آمنیوسکس، تعیین PH و ... شرح دهد.
۵. علل، علائم و عوارض دوران زایمان، مکانیسم انجام زایمان، طرق پیشگیری فوریتهای پزشکی در زایمانهای مشکل (Dystocia) را ذکر نماید. به شرح زیر:
- در اثر غیرطبیعی بودن نیروهای خروجی (انقباضات رحم)
 - در اثر ناهنجاریهای پرزانتاسیون، پوزیشن و بزرگی آنومالی جنین.
 - در اثر تنگی لگن
 - در اثر ناهنجاریهای دستگاه تناسلی
 - چند قلوئی
- ۶- زایمان با فورسپس و واکيوم (انواع، موارد، عدم موارد و عوارض) را شرح دهد.
- ۷- زایمانهای زودرس Prematurity- زایمانهای دیررس Postmaturity- اختلال رشد جنین Fetal growthretardation را شرح دهد.
- ۸- طرز تشخیص، اداره، نحوه زایمان پارگی زودرس کیسه آب (P.R.O.M (Premature Rupture of Membrane) را بیان نماید.
- ۹- صدمات وارده به مجرای زایمانی با ذکر علل، علائم، پیشگیری و درمان را بیان نماید
- ۱۰- جراحیهایی که با یک زایمان طبیعی ممکن است همراه باشد شامل موارد زیر را توضیح دهد:
- ابی زیاتومی (انواع، طرز ترمیم، عوارض)، پارگیهای پرینه (انواع، طرز ترمیم، عوارض)، هماتومهای و لووواژن و ترمیم آنها، پارگیهای واژن سرویکس پارگی زهدان (انواع طرز تشخیص درمان)، کوراژ، انورسیون رحمی (حاد و مزمن با علت، علائم، درمان)، سزارین (تعریف، موارد، انواع، مواد ممنوع و عوارض).

۱۱- فوریت‌های مامایی شامل پارگی زهدان، برگشتگی زهدان، نمایش بند ناف و سقوط آن، آمبولی مایع آمینوتیک را به تفکیک شرح دهد.

۱۲- موارد انتقال خون در مادر و نوزاد و غیره... به طور کامل توضیح دهد.

۱۳- بیهوشی و رآنیماسیون (روشهای مختلف زایمان بدون درد)، فراموشی، بیدردی و بیهوشی در مامایی، انواع داروهای ضد درد، بیهوشی دهنده ها و اثرات آنها، بیحسی اطراف گلوی زهدان، بیحسی پودندال و پرینه آل، بلوک شرمگاهی و میاندوراه، بیحسی نخاعی، اثرات داروها بر روی مادر و جنین (عوامل تراوتوژنیک) را ذکر نماید.

۱۴- مشخصات نوزاد تازه متولد شده و مراقبتهای مربوطه، نحوه و موارد احیای نوزاد را بیان نماید.

۱۵- اثرات داروهای مورد مصرف مادر در labor را در جنین و نوزاد شرح دهد.

ب: در بعد مراحل بعد از زایمان، بهداشت و تنظیم خانواده

دانشجو در پایان دوره آموزش این درس قادر خواهد بود:

- ۱- بهداشت و مراقبتهای دوران بعد از زایمان را بیان نماید.
- ۲- مراقبتهای فوری بلافاصله بعد از زایمان از مادر و نوزاد را شرح دهد که شامل کنترل خونریزی، معاینه کامل جفت و پرده‌ها و مجرای زایمانی، توجه به وضع عمومی مادر و نوزاد تا ۲ ساعت اول بعد از زایمان می باشد.
- ۳- اقدام مقتضی در مورد مادر RH منفی به عمل آورد و شرح آن را بازگو نماید.
- ۴- مراقبتهای دوران نفاس و فیزیولوژی آن (روزهای بستر) را که شامل معاینات عمومی مادر بویژه کنترل میزان ترشحات و خونریزی (لکوره)، پستان و ترشح شیر، وضع ادراری و اجابت مزاج، وضع پرینه و غیره می باشد شرح دهد.
- ۵- عوارض دوران نفاس عفونتهای بعد از زایمان (عفونتهای دستگاه تناسلی، ادراری، پستان، شوک عفونی) باقی ماندن جفت در زهدان، برگشتگی زهدان، فلبیت، ترمبوز و آمبولی ریه، حالات و عوارض روانی را توضیح دهد.
- ۶- تازه‌هائی از روشهای مختلف پیشگیری (زن و مرد) را بیان نماید.

۷- نقش ماما و خانواده و مراکز بهداشتی، درمانی در پیشبرد اهداف و اجرای برنامه‌های بهداشت و تنظیم خانواده را بازگو نماید.

شیوه اداره درس و تدریس:

تدریس موضوعات فوق به روش سخنرانی، روش حل مسئله، تشکیل گروه‌های کوچک، بحث، پرسش و پاسخ، نمایشی، ارائه کنفرانس دانشجویی با هماهنگی مدرسین و دانشجویان صورت می‌گیرد. این امر به کمک تجهیزات سمعی و بصری مناسب و به منظور ارتقاء کیفیت یادگیری انجام می‌شود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

دستگاه ویدئو پروژکتور و اسلاید، white board pen , white board

تکالیف و انتظارات از فراگیران:

- حضور به موقع در کلاس، حضور فعال در کلاس و شرکت در بحث‌های گروهی و کلاسی، پاسخ به سئوالات مدرس، ارائه مطالب اختصاص داده شده به دانشجویان و طرح سئوالات مناسب برای درک بهتر مفاهیم آموزشی این درس.

شیوه ارزشیابی:

ردیف	عنوان ارزشیابی	نمره
۱	شرکت و حضور فعال در فضاهای مشارکتی آفلاین و جلسات آنلاین	۱۰%
۲	تکالیف و آزمون‌های حین دوره (کوئیز، خودآزمون‌ها و...)*	۲۰%
۳	در حین تدریس (در صورت برگزاری کلاس همزمان آنلاین)	-
۴	آزمون پایان ترم	۷۰%
۵		

*به ازای هر چهار جلسه حداقل یک فعالیت یادگیری در نظر گرفته می‌شود.

سیاست‌ها و قوانین درس:

- ۱- ارائه مباحث کنفرانسی طبق جدول زمانبندی کلاس: جهت ارائه کنفرانس های دانشجویی، دانشجویان موظف هستند حداقل سه مقاله علمی _ تحقیقی در زمینه موضوع کنفرانس تهیه نموده و پس از ارائه موضوع کنفرانس در کلاس درس (به کمک کتابهای منبع) به ارائه این سه تحقیق پردازد. سپس با تحلیل این پژوهش ها، یک عنوان مناسب تحقیقی در زمینه موضوع کنفرانس با کمک این سه مطالعه ارائه نماید.
- ۲- تحویل جزوه مکتوب متون استفاده شده در کنفرانس با حداقل ۲۰ منبع معتبر علمی و دانشگاهی و برنامه پاورپوینت
- ۳- تحویل متون مکتوب در تاریخ ارائه کنفرانس (طبق جدول زمانبندی)،
- ۴- پاسخ به سوالات مطرح شده پیرامون کنفرانس،
- ۵- اداره کلاس در زمان کنفرانس (تاریخ درج شده در برنامه زمانبندی)
- ۶- شرکت سایر دانشجویان در بحث های گروهی پیرو مطالعات درسی
- ۷- تهیه، تنظیم و تحویل حداقل ده سوال از هر کنفرانس ارائه شده به همراه پاسخ سوالات

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- 1- Williams Obstetrics 2018
- 2- Maternity and Gynecologic Care
- 3- High risk pregnancy
- 4- Current Obstetrics & Gynecology
- 5- The labor preparation (Simkin and Ancheta)
- 6- اصول مهارتهای بالینی (ترجمه وارنی)
- 7- معاینات واژینال، لگنی و پوزیشن ها (چاپ دوم ۱۳۹۹)

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر:

- 1- Maternity Care Nursing
- 2- Myles Obstetrics
- 3- Management of high risk pregnancy: an evidence-based approach
- 4- (1400) آناتومی لگن و پرینه

پایگاههای اینترنتی قابل استفاده برای درس:

www.cochranelibrary.com

www.uptodate.com

www.medscape.com

عنوان درس: مفاهیم نوین ۲

شماره درس: ۵۱۸۵۴۲

نیمسال تمصیلی: اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱

رشته تمصیلی: مامایی

فراگیران: کارشناسی ارشد مامایی

زمان: سه شنبه (۱۰-۸) و چهارشنبه (۱۰-۱۲)

جدول زمان بندی کلاس درس همزمان و غیرهمزمان

جلسه	تاریخ	رئوس مطالب	نمونه ارائه*	امکانات مورد نیاز	مدرس
۱	۱۴۰۱/۶/۲۲	اختلالات سیستم اسکلتی و حرکتی در بارداری و زایمان	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۲	۱۴۰۱/۶/۲۳	تمرین های بدنی دوران بارداری و پس از زایمان (آمادگی برای زایمان)	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۳	۱۴۰۱/۶/۲۹	روش های کاهش درد زایمان (غیر دارویی، طب مکمل و جایگزین)	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۴	۱۴۰۱/۶/۳۰	روش های کاهش درد زایمان و زایمان در آب (Water Birth)	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۵	۱۴۰۱/۷/۴	زایمان زودرس و PROM	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر بیگی
۶	۱۴۰۱/۶/۱۲	زایمان دیررس	حضوری	سامانه نوید	خانم پیرهادی
۷	۱۴۰۱/۷/۱۹	مراقبت های نفاس (خونریزی، اختلال ادراری، پستان، پینه و ...)	حضوری	سامانه نوید	خانم پیرهادی
۸	۱۴۰۱/۷/۲۰	عوارض دوره نفاس (عقوت های تناسلی، ادراری، پستان و ...)	حضوری	سامانه نوید	خانم پیرهادی
۹	۱۴۰۱/۷/۲۶	عوارض روانشناختی پس از زایمان	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر نکویی
۱۰	۱۴۰۱/۷/۲۷	دیستوشی زایمان، تشخیص و انواع دیستوشی ها	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۱۱	۱۴۰۱/۸/۳	دیستوشی زایمان و نقش پوزیشن های مناسب مادر در درمان آن	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۱۲	۱۴۰۱/۸/۱۴	زایمان با فورسپس و واکيوم	حضوری	سامانه نوید	دکتر والیانی
۱۳	۱۴۰۱/۸/۱۰	انتقال خون در مادر و نوزاد	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر نکویی
۱۴	۱۴۰۱/۸/۱۱	ترکیبات خونی و مراقبت های مربوط به ترانسفوزیون	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر نکویی
۱۵	۱۴۰۱/۸/۱۷	زایمان به روش سزارین، VBAC	حضوری	سامانه نوید	خانم پیرهادی
۱۶	۱۴۰۱/۸/۱۸	نوزاد غیر طبیعی و نارس، احیاء نوزاد	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر صوابی
۱۷	۱۴۰۱/۸/۲۴	تازه های فرزندآوری سالم	حضوری	سامانه نوید	خانم دکتر صوابی
۱۸	۱۴۰۱/۸/۲۵	اختلال رشد جنین و IUGR	حضوری	سامانه نوید	خانم پیرهادی (فعالیت دانشجویی)

خانم دکتر نکویی (فعالیت دانشجویی)	سامانه نوید	حضور	ناسازگارهای خونی و Rh منفی	۱۴۰۱/۹/۱	۱۹
خانم دکتر بیگی	سامانه نوید	حضور	ناهنجاریهای دستگاه تناسلی و تاثیرات آن بر بارداری و زایمان	۱۴۰۱/۹/۲	۲۰
خانم دکتر بیگی	سامانه نوید	حضور	فوریت های مامایی (بارگی رحم، برگشتگی، پرولاپس بندناف، آمبولی مایع آمنیوتیک)	۱۴۰۱/۹/۸	۲۱
خانم دکتر بیگی (فعالیت دانشجویی)	سامانه نوید	حضور	سرویگس و صدمات کانال زایمان (پرینه، سرویگس و رحم) و اقدام درمانی	۱۴۰۱/۹/۹	۲۲
مدرسین			امتحان پایان ترم		

*رجوع منابع ارائه شده طبق طرح درسی

** انجام تکلیف ارائه شده و شرکت فعال در پرسش و پاسخ با ارائه تکالیف و پاسخ ها